

Expunere de motive

Protecția drepturilor copilului reprezintă o prioritate națională în raport cu obiectivele de ridicare a standardului de viață al populației și o importantă cerință privind integrarea țării în structurile euro-atlantice.

Acest obiectiv a fost cuprins în Planul de acțiune al **“Programului de guvernare pe 2001-2004”** sub forma creșterii rolului prestațiilor sociale pentru creșterea și îngrijirea copiilor, restructurarea instituțiilor administrative de tip rezidențial și înlocuirea lor cu așezăminte de tip familial - ca și sub forma dezvoltării de programe de integrare a copiilor instituționalizați în familia naturală sau substitutivă, măsuri al căror termen este prevăzut pentru sfârșitul anului 2002.

Case de tip familial înființate pe bază de finanțare străină există în prezent în număr semnificativ. Ele sunt gestionate de organizații neguvernamentale care beneficiază și de subvenții bugetare conform legii.

Se constată însă că acest tip de gospodării cu accentul pe clădire și nu pe familia socială, **care - de fapt - sunt entități private**, funcționează fără a beneficia de reglementare legală.

În măsura în care statul subvenționează o parte din cheltuieli, procedura de alocare a fondurilor și de control al gestiunii lor are - în cele mai multe cazuri - caracter administrativ și birocratic, nefiind adecvată scopului.

Interesul dezvoltării acestor forme private de ocrotire a copiilor aflați în dificultate constă în **degrevarea instituțiilor de ocrotire ale statului de o parte însemnată a răspunderilor specifice** și în crearea - prin investiții private - constând fie în bani, fie în bunuri, fie în activități voluntare, a unor așezăminte similare familiei naturale în care, prin efort conjugat, se pot crește, educa și reda societății un număr semnificativ de copii.

Sub aspectul soluției juridice, **propunerea legislativă are în vedere aplicarea legii civile, raporturile de finanțare și administrare a așezămintelor de ocrotire alternative**, corespunzător regimului lor privat, provenind din caracterul privat al organizației neguvernamentale care administrează proiectul așezământului, al sponsorilor și donatorilor, al **familiei substitutive** - care reprezintă punctul de sprijin al sistemului.

De aici și reglementarea contractuală, permisivă, cu baza în *proiectul așezământului* - document tehnic și economic anexat contractelor civile care guvernează raporturile dintre finanțatori, sponsori, organizația-administrator și familia socială, reglementare care este, în același timp, capabilă să stabilească coordonate educative-practice pentru dezvoltarea copilului și standardele de calitate cerute de finanțatori.

Fără a subestima rolul aportului bugetar și necesitatea asigurării unei corecte gestionări a subvenției, **propunerea legislativă elimină exarcerbarea procedurilor formale** de verificare a documentelor tehnico-economice, care în prezent cer familiei sociale să țină o contabilitate rigidă, să se aprovizioneze cu cele necesare familiei și copiilor ocrotiți numai din unități comerciale care pot oferi documente fiscale fără a lăsa loc **inițiativei, bunei gospodăririi și grijii părintești care reprezintă, de fapt, esența acestei forme alternative de ocrotire.**

Soluția propusă de această inițiativă legislativă **pune accentul pe mediul familial natural necesar dezvoltării normale a copilului** mai mult decât pe alte criterii specifice instituțiilor de stat, care ar trebui să fie: dăruirea părinților sociali și a voluntarilor - a căror participare trebuie să fie apreciată și stimulată pentru că nu are caracter normat.

De aceea propunerea legislativă înlocuiește contractul de muncă pentru acești prestatori și ocrotitori ai copiilor cu contractul civil, mai flexibil și mai adecvat naturii activității de asistență socială.

Atragerea comunității civile locale la realizarea așezămintelor de ocrotire private, de tip familial se propune a fi stimulată prin recompense morale și facilități care nu încarcă bugetul statului, în schimb pot aduce un aport substanțial în fonduri, dotări și programe destinate copiilor ocrotiți.

Pentru a nu produce o discriminare pozitivă față de copiii din familiile fără probleme deosebite, *propunerea legislativă instituie ca barem de performanță familia cu venituri medii*, sarcină ce poate fi îndeplinită de părinți substitutivi selecționați și instruiți corespunzător, chiar dacă venitul lor din această activitate nu depășește salariul minim pe economie.

Facilități de rezidență, de integrare într-o activitate recunoscută și asistată, posibilitatea creșterii copiilor proprii, pe lângă cei preluați din instituțiile statului - așa cum deja se practică - pot fi stimulente suficiente pentru angajarea pe termen lung într-un asemenea proiect.

Propunerea legislativă alăturată este un model de rezolvare a unei probleme sociale spinoase printr-o *soluție juridică de inspirație social-liberală*, care conduce la atragerea resurselor umane și financiare locale, precum și la **valorificarea unui potențial material și uman exploatat insuficient**.

Prin perspectiva pe care o deschide, această propunere încearcă să dezamorseze - în beneficiul tuturor - practici închistate, birocratice și ineficiente în domeniul protecției copilului.

Aplicarea prevederilor prezentei legi va avea ca efecte: reorientarea unor familii fără mijloace, dar capabile să crească și să educe un număr de copii către o activitate socială care să le confere un statut demn; salvarea unui număr semnificativ de copii de la retardarea fizică, psihică și morală la care îi expune dezorganizarea familiei proprii; stimularea creerii a cât mai multe așezăminte familiale private de ocrotire a copilului, care ar funcționa în concurență și ar schimba aspectul și configurația comunităților sărace.

Propunerea se încadrează în programul de legiferare privind protecția copilului și nu impietează sau nu substituie alte reglementări avute în vedere și la fel de importante.

Această propunere legislativă a fost elaborată din perspectiva apărării drepturilor omului, a dreptului la viață și la educație. Având în vedere cele de mai sus, a fost întocmită propunerea legislativă alăturată pe care o supun Parlamentului spre dezbateră și adoptare:

Inițiator,

Mihaela Muraru-Mândrea

Deputat P.U.R. de Arad

